

Vertrouwen in het maatschappelijk verkeer, in de volle breedte

KRIS DOUMA

Kris Douma is voorzitter van de NBA

De komende maanden staan het beroepsprofiel en de opleiding van accountants prominent op de agenda. Het NBA-bestuur heeft in haar strategische update 'Vertrouwen in het maatschappelijk verkeer in alle geledingen van het beroep' en 'Aanpassing van de opleiding met aandacht voor splitsing in een basisopleiding met specialisaties' tot topprioriteiten benoemd. Ondertussen gaven de beide Kwartiermakers toekomst accountancysector en de NBA een 'expertgroep' met Leen Paape en Edith Hooge opdracht om met voorstellen te komen voor een toekomstig beroepsprofiel en/of profielen.

Eén van de vragen die daarbij natuurlijk aan bod komt, is hoe breed het beroep eigenlijk is, of moet zijn? Kern van de discussie moet dan zijn of, hoe en in welke mate toekomstige (!) beroepsbeoefenaren (moeten) bijdragen aan het "vertrouwen in het maatschappelijk verkeer". Voor het domein van de wettelijke controle is die vraag impliciet al beantwoord. Maar hoe zit dat voor de accountant in de samenstellpraktijk en voor de accountant in business?

Aan het begin van mijn periode als NBA-voorzitter stond de coronapandemie in het brandpunt van de aandacht. Voor zowel de NOW- als de TVL-regeling werd een beroep gedaan op accountants om assurance te verlenen op de aanvraag. In alle gevallen betrof dat ook de accountant in de samenstellpraktijk. Recent had ik vertegenwoordigers van de banken op bezoek inzake SBR Nexus. In hun kredietverlening stellen banken vertrouwen in de jaarrekening, ook in de samenstellpraktijk. Met de invoering van de Europese richtlijn CSRD zullen de grotere ondernemingen in de toekomst kijken naar de duurzaamheidsprestaties van hun (mkb-) toeleveranciers. Met andere woorden, ook voor de accountants in de samenstellpraktijk is een belangrijke rol weggelegd om het 'vertrouwen in het maatschappelijk verkeer' te dienen: zowel nu als in de toekomst.

Hoe zit dat dan met de accountants in business? Voegen zij betrouwbaarheid toe aan de informatie die de onderneming publiceert? Die vraag is moeilijker te beantwoorden. Maar zo lang accountants in business hun accountantstitel voeren vallen zij onder de VGBA

en hebben zij ook verplichtingen onder de gedragsregels bij niet naleving van de wet (NOCLAR). Als het aan de NBA ligt, komt er voor ondernemingen bovendien een verplichte Verklaring Omtrent Risicobeheersing (VOR). Daarin ligt voor veel accountants in business een taak, maar voor alle accountants in business een verantwoordelijkheid. Die VOR moet namelijk een getrouw beeld geven van de risicoanalyse, risicobeheersmaatregelen en effectiviteit van het risicomanagement van de onderneming. Ook hier wordt van de aib'er een professioneel-kritische instelling gevraagd en een rechte rug.

Wat betekenen deze observaties en beschouwingen voor het toekomstig beroepsprofiel en de opleiding? Die vraag beantwoord ik nog even niet. Daarvoor hebben we een expertgroep, die met voorstellen komt. Ik kijk er naar uit. ←